

Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2010 (Lepidoptera)

Otto Buhl, Per Falck, Ole Karsholt, Knud Larsen & Flemming
Vilhelmsen

Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen: Records of Microlepidoptera from Denmark in 2010 (Lepidoptera).
Ent. Meddr 79: 117-140. Copenhagen, Denmark 2011. ISSN 0013-8851.

This article reports and comments on interesting Danish Microlepidoptera collected in 2010 and include remarkable findings from previous years. The classification and nomenclature follow the Danish catalogue (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998) which is based on the European checklist (Karsholt & Razowski (eds), 1996).

Fourteen species are reported as new to the Danish fauna: 1) *Stigmella sakhalinella* Puplesis, 1984. Many larvae were found mining leaves of *Betula* sp. in the island of Falster in south-eastern Denmark; 2) *Ectoedemia heringi* (Toll, 1934). Three larvae were found mining leaves of *Quercus* sp. in the island of Bornholm; 3) *Phyllonorycter mespilella* (Hübner, 1905). One specimen has been bred from a mine found on *Pyrus* sp. in the island of Lolland in southern Denmark; 4) *Coleophora parthenogenella* Falck, 2010. This newly described species is found in four districts in eastern Denmark and in two districts in southern Sweden. Only females are known; 5) *Coleophora ballotella* (Fischer v. Röslerstamm, 1839). Three specimens were taken in light traps in the south-eastern islands of Møn and Bornholm; 6) *Blastobasis lacticolella* Rebel, 1940. Numerous specimens were taken in two localities near Copenhagen; 7) *Atemaea lonchoptera* Staudinger, 1871. One specimen was taken at light on the island of Lolland in southern Denmark; 8) *Celypha woodiana* (Barrett, 1882). Six specimens were collected at light in the south-eastern islands of Møn and Bornholm; 9) *Ochromolopis ictella* (Hübner, 1813). One specimen was collected at light in the island of Lolland in southern Denmark; 10) *Platyptilia nemoralis* Zeller, 1841. Two specimens were collected at light in south-eastern Denmark in 1996 and 2003; 11) *Marascharcha lunaedactyla* (Haworth, 1811). One specimen was collected in a light trap in Bornholm; 12) *Crombrugghia tristis* (Zeller, 1841). Two specimens were collected in light traps in Bornholm; 13) *Emmelina argoteles* (Meyrick, 1922). One specimen was collected in a light trap in Bornholm; 14) *Phycitodes lacteella* (Rothschild, 1915). One specimen was collected in a light trap in Bornholm.

We introduced a special list of species with uncertain status two years ago (Buhl *et al.*, 2009: 67). This year one species is transferred to this list: *Aethes rubiginana* (Walsingham, 1903) (Tortricidae).

Leucinodes orbonalis (Guenée, 1854) (Pyralidae) is recorded as introduced to Denmark as larvae with aubergines from Thailand.

Unusual host plants are listed for: *Parornix scoticella* (Stt.), *Phyllonorycter oxyacanthae* (Frey), *Phyllonorycter sorbi* (Frey) and *Coleophora spinella* (Schrk.).

The total number of Danish Nepticulidae is now 88; Gracillariidae 87; Coleophoridae 120; Blastobasidae 4; Gelechiidae 177; Tortricidae 384; Epermeniidae 7; Pterophoridae 46 and Pyralidae 197; this results in a total of 1574 species of Microlepidoptera (families Micropterigidae-Pyralidae) found in Denmark. The total amount of Macrolepidoptera mentioned from Denmark is now 965, bringing the number of Danish Lepidoptera to a total of 2539 species.

Correspondance to: Småsommerfuglelisten, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, Denmark (e-mail: okarsholt@snm.ku.dk).

Pyralidae	SJ	EJ	WJ	NWJ	NEJ	F	LFM	SZ	NWZ	NEZ	B	I alt
<i>Aphomia zelleri</i> (Joan.)							764	6			494	1264
<i>Oncocera semirubella</i> (Sc.)		83					24			38	18	163
<i>Myelois circumvoluta</i> (Fourc.)	2	70	1			2	49	97		39	423	683
<i>Euchromius ocellae</i> (Hw.)												0
<i>Crambus heringiellus</i> HS.												0
<i>Catoptria verellus</i> (Zinck.)							40				122	162
<i>Schoenobius gigantella</i> (D.& S.)	8	3	8				72	19		37	3	150
<i>Cynaeda dentalis</i> (D.& S.)							1	1			7	9
<i>Evergestis extimalis</i> (Sc.)			1				31	46		12	121	211
<i>Evergestis aenealis</i> (D.& S.)		1					1				48	50
<i>Udea ferrugalis</i> (Hb.)	39	8	193	5			60	26		9	106	446
<i>Loxostege turbidalis</i> (Tr.)											2	2
<i>Loxostege sticticalis</i> (L.)	2		1	1			31	13		2	87	137
<i>Pyrausta aerealis</i> (Hb.)							3	1			18	24
<i>Nascia ciliaris</i> (Hb.)	2	40					14	5		2	6	69
<i>Sitochroa palealis</i> (D.& S.)		22					26	6		8	211	273
<i>Ostrinia palustralis</i> (Hb.)							3				35	38
<i>Mecyna flavalis</i> (D.&S.)											2	2
<i>Palpita vitrealis</i> (Rossi)	1	2	5	1			1	3		5	8	26
<i>Nomophila noctuella</i> (D.& S.)	70	132	349	20			466	207		77	2191	3512
Samlet registrering	124	361	558	27	0	2	1586	430	0	229	3902	7219
Antal fældeindberetninger med pyralider	14	8	49	4	1	1	53	12	1	13	27	183
Antal fældeindberetninger uden pyralider	0	0	0	2	0	0	4	1	0	0	0	7
Antal fældeindberetninger i alt	14	8	49	6	1	1	57	13	1	13	27	190

Tabel 1. Pyralider registreret fra automatiske lysfælder i Danmark i 2010.

Tabel 1. Pyralidae recorded from automatically operating light traps in Denmark in 2010.

Denne oversigt over fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle er udarbejdet efter de samme retningslinjer som de 31 foregående årslistes publiceret i Entomologiske Meddelelser.

Året 2010 blev en del koldere end normalt med overskud af soltimer og nedbør. Danmarks årsmiddeltemperatur for 2010 er opgjort til 7,0°C. Det er 0,7°C under normalgennemsnittet beregnet over perioden 1961-90. Ikke siden 1996 har årets gennemsnitstemperatur været under normalen. Regionerne 1) Fyn, 2) Vest- og Sydsjælland samt Lolland/Falster og 3) Bornholm var varmest med 7,5°C for regionerne hver især i gennemsnit, men alle var under normalerne på hhv. 8,1°C, 8,0°C og 7,8°C. Nordjylland var koldest med 6,5°C for regionen i gennemsnit. Fire måneder marts, april, juli og august var varmere end normalt – specielt var juli meget varm med middel på 18,7°C (normal 15,6°C). Otte måneder var koldere end normalt.

Nedbørmæssigt fik landet i gennemsnit omkring 726 millimeter, hvilket er 14 millimeter eller 2% over normalen; specielt august blev våd med 124 mm i gennemsnit. Mest nedbør kom der på Bornholm og mindst i Nordjylland. Generelt store forskelle over landet. Solen skinnede over landet omkring 1.669 solskinstimer, hvilket er 174 timer eller 12% over normalen. Mest sol fik regionen Nordjylland med 1.811 soltimer. Antallet af solskinstimer har siden 1980 udvist en markant stigende tendens i Danmark.

Vi kan i denne liste berette om 14 arter, der er nye for den danske fauna: *Stigmella sakhalinella* Puplesis, 1984 og *Ectoedemia heringi* (Toll, 1934) (Nepticulidae), *Phyllonorycter mespilella* (Hübner, 1905) (Gracillariidae), *Coleophora parthenogenella* Falck, 2010 og *Coleophora ballotella* (Fischer v. Röslerstamm, 1839) (Coleophoridae), *Blastobasis lacticolella* Rebel, 1940 (Blastobasidae), *Atremaea lonchoptera* Staudinger, 1871 (Gelechiidae), *Celypha woodiana* (Barrett, 1882) (Tortricidae), *Ochromolopis ictella* (Hübner, 1813) (Epermeniidae), *Platyptilia nemoralis* Zeller, 1841, *Marasmarcha lunaedactyla* (Haworth, 1811), *Crombrugghia*

tristis (Zeller, 1841) og *Emmelina argoteles* (Meyrick, 1922) (Pterophoridae) samt *Phycitodes lacteella* (Rotschild, 1915) (Pyralidae).

Vi rapporterer desuden om fund af *Aethes rubiginana* (Walsingham, 1903) (Tortricidae), en sjælden art fra det sydlige Middelhavs-område. Denne art anbringes på observationslisten for arter, hvis status i Danmark er uafklaret (Buhl *et al.*, 2009: 67). Desuden omtales *Leucinodes orbonalis* (Guenée, 1854) (Pyralidae), der er indslæbt til Danmark med auberginer.

Antallet af danske Nepticulidae er nu 88, Gracillariidae 87, Coleophoridae 120, Blastobasidae 4, Gelechiidae 177, Tortricidae 384, Epermeniidae 7, Pterophoridae 46 og Pyralidae 197. Det samlede antal af Microlepidoptera (familierne Micropterigidae-Pyralidae) fundet i Danmark er nu 1574. I 2010 blev der tilføjet 3 arter til listen over danske Macrolepidoptera (Bech *et al.*, 2011), hvorefter denne omfatter 965 arter. Der er således kendt 2539 sommerfuglearter fra Danmark. Desuden er der nu 10 arter af Microlepidoptera på den særlige observationsliste, der blev oprettet i 2009.

Der blev i 2010 rapporteret 29 nye distriktsfund, hvilket er lidt færre end de foregående år. Vi beretter desuden om følgende fund af særlig interesse: Af *Agonopterix umbellana* (F.), der tidligere var kendt i to eksemplarer fra henholdsvis WJ (1984) og SJ (1995), blev der fundet yderligere ét eksemplar i WJ; af *Schiffmuelleria grandis* (Desv.), som vi meldte som ny for Danmark i 2009 (Buhl *et al.*, 2010), blev der fundet mange larver og voksne på F: Langeland; *Xenolechia aethiops* (Humphr. & Westw.), der tidligere kun var kendt i to eksemplarer fra WJ, blev fundet i antal i samme distrikt; af *Gelechia senticetella* (Stgr.), der tidligere kun var kendt i ét eksemplar fra LFM, blev der fundet to eksemplarer i NEZ; af *Nothris lemniscella* (Zell.), der tidligere var kendt i to eksemplarer fra Bornholm, blev der fundet yderligere ét eksemplar på Bornholm; af *Lozotaeniodes formosana* (Geyer), som vi meldte som ny for Danmark sidste år fra NEZ, er der fundet endnu et eksemplar på samme lokalitet; *Epinotia pusillana* (Pey.), der hidtil var kendt i to eksemplarer fra LFM, blev fundet i flere eksemplarer på F og i NEZ; af *Cydia lobarzewskii* (Now.), som vi meldte som ny for Danmark i 2009, blev der fundet en del eksemplarer på LFM og B; af *Pediasia luteella* (D. & S.), der tidligere var kendt i to eksemplarer fra B, blev der fundet ét eksemplar på LFM, og af *Ecpyrhorrhoe rubiginalis* (Hb.), som vi meldte ny for Danmark sidste år, blev der fundet yderligere ét eksemplar på B.

I lighed med de foregående år bringer vi i tabel 1 en oversigt over (især) migrerende pyralider, der er indberettet fra automatiske lysfælder – og kun fra disse fælder, idet øvrige indberetninger om de pågældende arter er ret sporadiske. Sådanne 'træksommerfugle' omtales kun i listen, hvis de repræsenterer nye distriktsfund, eller hvis der er tale om særligt sjældne arter.

Sammenskrivningen af alle tidligere lister over fund af småsommerfugle siden tillægget til C. S. Larsens fortegnelse (1927) er nu blevet opdateret (Buhl (*ed.*), 2011), således at den også indeholder oplysningerne fra 2009-listen (Buhl *et al.*, 2010). Den findes nemmest på følgende adresse: <http://zoologi.snm.ku.dk/Forskning/Entomology/>.

Som nævnt øverst i denne indledning er formålet med disse årlige lister at publicere fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle. Det grundlæggende kriterium for udvælgelsen af fund til listen er, at disse skal indeholde nye oplysninger. Derfor gentages fund af sjældnere arter fra allerede kendte lokaliteter kun i mindre omfang. Herved adskiller småsommerfuglelisterne sig fra de årlige fundlister over Macrolepidoptera, der publiceres som tillæg til *Lepidoptera* (Bech *et al.*, 2011). Nye distriktsfund skal verificeres af en af listens forfattere.

Den systematiske opdeling, rækkefølgen og nomenklaturen samt opdelingen af Danmark i distrikter følger Revideret katalog over de danske Sommerfugle (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998). Fund af præimaginale stadier medtages normalt kun, hvis der foreligger klækket materiale. Navne på planter følger "Dansk flora" (Frederiksen *et al.*,

2006). Forkortelser af authornavne følger Karsholt & Nielsen (1976: 91-95), og forkortelsen ZMUC henviser til Zoologisk Museum, København.

Lokalitetsangivelserne følger Kort- & Matrikelstyrelsens kortbog *Danmark 1:100.000. Topografisk Atlas* (5. udg., 2001), således at de i forbindelse med distriktsangivelserne kan findes entydigt i denne bog. Stednavne, som ikke er medtaget i kortbogen, men som optræder på dyrenes etiket, angives i parentes.

Sommerfuglenes systematik gennemgår i disse år betydelige ændringer på alle niveauer, især baseret på molekylære undersøgelser. Hvor der er tale om ændret artsstatus for småsommerfugle med forekomst i Danmark, vil vi løbende behandle dette i disse årslister. Derimod ønsker vi ikke at implementere ændringer i den højere klassifikation, før der foreligger et nyt dansk katalog. Den seneste oversigt over sommerfuglenes højere klassifikation er publiceret af Nieuwerkerken *et al.* (2011) og afspejles også i *Fauna Europaea* (Karsholt & Nieuwerkerken (eds) (2011).

Småsommerfuglelisten er et kollektivt produkt, men i de tilfælde, hvor enkeltpersoner har leveret grundige kommentarer til en art, anføres de ansvarliges navne i parentes efter kommentarerne, på samme måde som finderne angives i parentes efter de enkelte fund. Næste årsliste vil blive udarbejdet efter de samme retningslinjer. Indberetninger om fund af småsommerfugle fra 2011 bedes sendt til ovenstående adresse eller på e-mail (okarsholt@snm.ku.dk) senest i forbindelse med Entomologisk Årsmøde.

NEPTICULIDAE

Stigmella sakhalinella Pupl. LFM: PF95 Bøtø Plantage, antal la. 8.-14.x.2009 og 19.ix.-4.x.2010, *Betula pendula* (Vortebirk) (P. Szyska), antal la. 19.-20.ix.2010, *Betula pendula* (Vortebirk) (P. Falck).

Ny for Danmark.

Arten (fig. 1) minder i størrelse og tegningsmønster om en række arter i slægten *Stigmella*. Især minder den om *S. luteella* (Stainton, 1857), men den kendes især på, at forvingerne har samme sortbrune farve både inden og uden for midtbåndet, der hos nyklækkede eksemplarer har et tydeligt blåligt skær over hele vingen; hos *luteella* er der tydelig kontrast mellem det mørke yderfelt og vingen inden for midtbåndet, der er lysere og har rødlig kobberglans. I litteraturen (Bengtsson, 2008; Johansson *et al.*, 1990) anføres ofte, at midtbåndet hos *sakhalinella* er bredere og når kanten i modsætning til *luteella*. Den individuelle variation i dette kendetegn hos arterne er imidlertid så stor, at det ikke er brugbart.

Genitalierne er bl.a. vist hos Bengtsson (2008) og Johansson *et al.* (1990).

Larver er på den danske lokalitet fundet på *Betula pendula* (Vortebirk). Den er gul og har en mørk plet på første mellemkropssegment og mørkt brunt hoved.

Minen kan forholdsvis let kendes fra de øvrige danske *Stigmella*-arter på *Betula* (Birk). Larven sætter ekskrementerne i tværgående bølger/buer i minen, især hvor minen skifter retning er der hjørner, der ikke fyldes helt og giver hvide kanter på minen. Sidst i minen opløses de tværgående bølger og ekskrementlinien er mere lineær.

Fund af gamle sommerminer i begyndelsen af august (P. Falck pers. medd.) viser, at *sakhalinella* i Danmark har to generationer. Om efteråret er der et maksimum af minerende larver ultimo september.

S. sakhalinella er først beskrevet i 1984, så dens udbredelse er sandsynligvis ikke fuldstændig klarlagt. Den er udbredt i Mellemeuropa fra England i vest og videre østpå til Sibirien. I Norden er den kendt fra nogle få steder i det sydligste Norge og et par lokaliteter i Sverige.

Stigmella sakhalinella (Puplesis, 1984) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998:18) efter *Stigmella betulicola* (Stainton, 1856). (P. Szyska)

Stigmella continuella Stt. B: WB00 Årdsdale, antal la. 12.-13.ix.2010, *Betula* sp. (Birk), desuden tomme miner WA09 Dueodde, WA09 Balka, WB00 Ølene og VB90 Almindingen (P. Falck). **Ny for B.**

Stigmella perpygmaeella Dbld. B: WB00 Nexø, 1 stk. 29.v.2005 (P. Falck). **Første fund fra B efter 1959.**

Fig. 1. *Stigmella sakhalinella* Puplesis, 1984. Han, Danmark, LFM, Bøtø Plantage, 5 mm.

Ectoedemia decentella (HS.). F: NG84 Stige, 2 stk. 2.vii. og 3.vii.2010 (O. Buhl). **Ny for F.**

Ectoedemia heringi (Toll). B: Paradisbakkerne 3 la. 9.x.2010, *Quercus* (Eg) (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 2) ligner *E. subbimaculella* (Haworth, 1828), og kan ikke kendes fra denne på de ydre karakterer. I litteraturen (Johansson *et al.*, 1990; Laštůvka & Laštůvka, 1997) angives ofte at *heringi* har mørkere hoved og et større lyst mærke ved forvingebasis, men disse karakterer er meget variable, idet man på klækket materiale kan finde *subbimaculella* med mørkt hoved og varierende grader af lyst mærke ved vingebasis. *E. heringi* kan også ligne *E. albifasciella* (Heinemann, 1871), men denne mangler det lyse mærke ved forvingebasis.

Genitalierne afbildes hos Johansson *et al.* (1990). Der er ingen sikre kendetegn hos hannerne af *heringi* og *subbimaculella*, mens der hos hunnerne er forskelle i ductus spermathecae, omend meget små (van Nieukerken, pers. medd.)

Larven er hvidgrøn med brunligt hoved, og den minerer ligesom *albifasciella* og *subbimaculella* om efteråret på *Quercus* (Eg). De tre arter laver alle en flademine, men hos *subbimaculella* er der en slids i minen, hvor en del af ekskrementerne udskydes. Sommerfuglen flyver i juli.

Arten er udbredt i Syd- og Mellemeuropa; nærmest er den fundet i Holland, Tyskland og Polen (Nieukerken, 2011).

Den mest sikre måde at finde og kende arten på, er at klække den. Man skal kun tage miner uden slids med hjem – klækker der dyr med hvid vingebasis, er det *heringi*.

Ectoedemia heringi (Toll, 1934) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 19) efter *E. subbimaculella* (Haworth, 1828). (P. Falck)

ADELIDAE

Nemophora congruella (Zell.). EJ: NH32 Nordskoven, Silkeborg, 4 stk. 5.vi.2010 (P. Szyska).

TISCHERIIDAE

Coptotriche marginea (Hw.). LFM: PF46 Kramnitse, 1 stk. 14.-20.vii.2010 (F. Vilhelmsen).

TINEIDAE

Archinemapogon yildizae Koçak. LFM: UA07 Horreby Lyng, fl. la. & pu. 5.-31.v.2010, *Fomes fomentarius* (Tøndersvamp) (E. Vesterhede, F. Vilhelmsen).

Nemapogon nigralbella (Zell.). LFM: UA07 Horreby Lyng, i antal 2. og 16.vii.2009 (K. Larsen), 2 la. 5.v.2010, *Fomes fomentarius* (Tøndersvamp) (F. Vilhelmsen), 4 stk. 2.vii.2010 (B. J. K. Nielsen); B: WA09 Dueodde, 1 stk. 17.vii.2010 (B. J. K. Nielsen), VA99 Sømarken, 1 stk. 7.viii.2010 (P. Falck).

Fig. 2. *Ectoedemia heringi* (Toll, 1934). Han, Danmark, B, Paradisbakker, 5 mm.

Tinea steueri G. Petersen. F: NG72 Nørre Broby, antal la. 5.xi.2009, sløruglegylp (O. Buhl).

PSYCHIDAE

Narycia duplicella (Goeze). WJ: MG45 Oksby, 1 stk. 10.viii.2010 (J. Vork, coll. U. Seneca). **Ny for WJ.**

Bankesia conspurcatella (Zell.). NEZ: UB39, Allerød, flere la. 15.viii.-13.ix.2010 (B. Hendeles).

GRACILLARIIDAE

Caloptilia falconipennella (Hb.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 21.-30.vii.2010 (O. Karsholt), PF95 Gedesby, 1 stk. 25.x.-20.xi.2010 (K. Larsen); B: VA99 Ø. Sømarken, 1 stk. 27.vii.2010 og WB00 Grisby, 1 stk. 31.vii.2010 (P. Falck).

Caloptilia fidella (Reutti). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 26.ix.2010 (P. Falck).

Caloptilia hemidactylella (D. & S.). F: NG84 Stige, 1 stk. 7.viii.2010 (O. Buhl); LFM: PF46 Hoby-skov, 2 stk. 8.-20.vii.2010 (F. Vilhelmsen), PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 21.vii.2010 (K. Larsen), PF46 Kramnitse, 2 stk. 27.-30.vii. og 6.-18.x.2010 (F. Vilhelmsen). **Ny for F.**

Parornix scoticella (Stt.). B: VB80 Arnager, antal la. 8.x.2010, *Cydonia oblonga* (Pærekvæde) og WA09 Dueodde, antal la. 9.x.2010, *Malus* sp. (Æble) (P. Falck)

Larven findes normalt på *Sorbus aucuparia* (Almindelig røn).

Phyllonorycter heegeriella (Zell.). F: NG85 Otterup Skov, 2 stk. 2.vi.2010 (N. Lykke).

Phyllonorycter oxyacanthae (Frey). LFM: UB20 Ulvshale, 3 pu. 2.xi.1975, *Sorbus torminalis* (Tarmvrid-røn) (O. Karsholt, det. P. Triberti).

Arten lever normalt på *Crataegus* (Tjørn) og findes desuden ofte på *Pyrus* (Pære).

Phyllonorycter mespilella (Hb.). LFM: PF86 Frejlev, 1 pu. 6.viii.2010, *Pyrus* (Pære) (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Denne art (fig. 3) tilhører *blancardella*-gruppen – en undergruppe af *Phyllonorycter*; der minder i Rosaceae. I Danmark findes *P. blancardella* (Fabricius, 1781), *P. sorbi* (Frey, 1855), *P. oxyacanthae* (Frey, 1855) samt nu *P. mespilella* (Hübner, 1805); fælles for disse arter er, at de er meget vanskelige at kende fra hinanden, samt at de er oligofage, hvilket i særdeleshed gælder de tre sidstnævnte.

Det danske eksemplar af *P. mespilella* ligner især *P. oxyacanthae*, og de to arter kan næppe adskilles uden at undersøge genitalierne. Forvingen hos *P. sorbi* virker lysere og mere gylden. Der findes imidlertid tydelige forskelle i genitalierne. *P. mespilella* kendes især på, at hannen

Fig. 3. *Phyllonorycter mespilella* (Hübner, 1905). Hun, Madeira, 7 mm.

har en bred højre valve med en lige torn, og hunnen kendes på en ringlignende sklerotisering omkring ostium bursae. Genitalierne er afbildet hos Triberti (2007) og Emmet *et al.* (1985: 316).

Larven lever i en undersidig rynkemine på en række planter; oftest nævnes *Sorbus aucuparia* (Almindelig røn), *S. aria* (Aksel-røn), *S. torminalis* (Tarmvrid-røn), *Cydonia oblonga* (Pærekvæde), *Mespilus germanica* (Mispel), *Cotoneaster* sp. (Dværgmispel sp.), *Prunus mahaleb* (Weichsel) samt *Pyrus communis* (Pære) (Triberti, 2007). Arten er tokuldet, og larven kan findes i juli og igen i september-oktober. Det er ikke ualmindeligt at finde *Phyllonorycter*-miner på *Pyrus communis* (Pære) i Danmark, men alle undersøgte eksemplarer fra Bornholm tilhører *P. sorbi*, mens andre undersøgte eksemplarer fra LFM tilhører *P. oxyacanthae* (P. Szyska og F. Vilhelmsen pers. medd.).

P. mespilella er udbredt i Syd- og Mellemeuropa og findes nordligst i England, Holland, Tyskland, Polen og Litauen.

Phyllonorycter mespilella (Hübner, 1805) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 25) efter *P. oxyacanthae* (Frey, 1856). (P. Falck)

Phyllonorycter sorbi (Frey). EJ: PH58 Anholt, 4 la. 19.x.1976, *Pyrus communis* (Pære) (O. Karsholt, det. P. Triberti); B: WB90 Stevelen, 5 la. 20.x.1972, *Cotoneaster scandinavicus* (Rød dværgmispel) (O. Karsholt, det. P. Triberti); LFM: PF77 Hyde Skov, 2 la. 14.x.1978, *Prunus padus* (Almindelig Hæg) (O. Karsholt); NEZ: UC11 Asserbo, flere la. 20.x.1982 *Sorbus intermedia* (Selje-røn) (O. Karsholt, det. P. Triberti); B: WB00 Ølene, antal la. 19.ix.2004 og 11.x.2008, *Pyrus* sp. (Pære), WB00 Nexø, antal la. 25.ix.2004, *Pyrus* sp. (Pære), VB80 Arnager, antal la. 8.x.2010, *Cydonia oblonga* (Pærekvæde) og WA09 Dueodde, antal la. 9.x.2010, *Malus* sp. (Æble) (P. Falck).

Arten findes normalt på *Sorbus aucuparia* (Almindelig røn).

Phyllonorycter corylifoliella (Hb.). B: VA99 Boderne, 1 stk. 24.v.2010, WB00 Årsdale, flere la. 13.ix.2010 *Betula* sp. (Birk) og WA09 Dueodde, 1 la. 4.x.2010 *Betula* sp. (Birk) (P. Falck).

YPONOMEUTIDAE

Yponomeuta irrorella (Hb.). F: NG84 Stige, 2 stk. 20.vii.2010 (O. Buhl); NWZ: PG27 Vollerup Overdrev, 1 stk. 21.-24.vii.2010 (U. Seneca).

YPSOLOPHIDAE

Digitivalva reticulella (Hb.). SZ: UB33 Gjorslev Gods, 2 stk. 21.vii.-5.viii.2010 (U. Seneca).

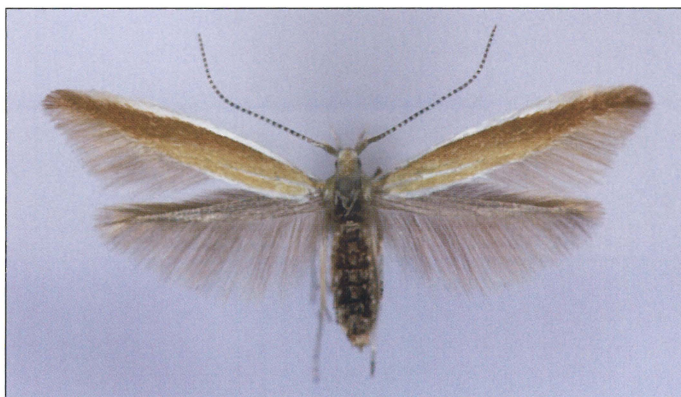

Fig. 4. *Coleophora parthenogenella* Falck, 2010. Paratype, hun. Danmark, B. Muleby, 14 mm.

ACROLEPIIDAE

Acrolepia autumnitella Curt. SZ: PG64 Fulby, antal la. 11.ix.2010, *Solanum dulcamara* (Bittersødnatskygge) (K. Gregersen). **Ny for SZ.**

DEPRESSARIIDAE

Agonopterix selini (Hein.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 21.vii.2010 (P. Falck).

Agonopterix propinquella (Tr.). B: WB00 Årdsale, 1 stk. 1.v.2010 (P. Falck).

Agonopterix umbellana (F.). WJ: MH40 Hvide Sande, 1 stk. 12.-24.ix.2010 (B. J. K. Nielsen). 3. danske eksemplar.

Depressaria albipunctella (D. & S.). LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 20.viii.-6.ix.2010 (K. Larsen).

AGONOXENIDAE

Dystebenna stephensi (Stt.). NEZ: PG85 Svenstrup Dyrehave, Borup, 3 stk. 17.vii.2010 (S. B. Christensen, K. Gregersen).

OECOPHORIDAE

Bisigna procerella (D. & S.). NEJ: NJ88 Ålbæk, 1 stk. 5.vii.2009 (K. Sørensen).

Schiffermuelleria grandis (Desv.). F: PG21 Vester Prisskov, antal la. og pu. 17.iv. og 1.v.2010, under bark på fældede bøgestammer (P. Falck), i antal 6.-28.vi.2010 (fl. findere). Tidligere kun kendt i ét eksemplar, ligeledes fra Langeland, i 2009.

Denisia albimaculea (Hw.). LFM: PF95 Bøtø Plantage, 1 stk. 1.vii.2010 (P. Szyska).

Eratophyes amasiella (HS.). NEZ: UB26 Mosede, 1 stk. 9.-13.vii.2010 (U. Seneca); NWZ: PH40 Yderby Lyng, 2 stk. 11.vii. og 5.viii.2010 (E. Andersen). **Ny for NWZ og NEZ.**

Batia lambdella (Donov.). SJ: NF17 Frøslev Mose, 2 stk. 16.vii.2010 (P. E. Jørgensen).

COLEOPHORIDAE

Coleophora siccifolia Stt. B: WB00 Ølene, 3 stk. 3.vii.2010 (P. Falck).

Fig. 5. *Coleophora ballotella* (Fischer v. Röslerstamm, 1839). Han, Danmark, LFM, Mandemarke, 15 mm.

Coleophora spinella (Schrk.). B: VB81 Muleby, 1 la. 17.vi.2010, *Prunus spinosa* (Slåen) (P. Falck). Usædvanlig værtsplante.

Coleophora hemerobiella (Scop.). LFM: PF86 Frejlev, 4 pu. 9.vii.2010, *Pyrus* sp. (Pære) (P. Falck).

Coleophora parthenogenella Falck.

Denne art kendes med sikkerhed fra EJ, LFM, NEZ og B. **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 4) kendes på at være ensfarvet gullighvid på den inderste del af forvingen, mens de lignende arter *C. genistae* Stainton, 1857 og *C. saturatella* Stainton, 1850 er mørkere langs forvingekanten. Der henvises til Falck (2010) for yderligere kendetegn, hvor også genitalierne er afbildet.

Larven lever minerende på *Cytisus scoparius* (Gyvel) i maj-juni og klækker sidst i juni.

Udbredelsesområdet er stadig dårligt kendt og dækker den østlige del af Danmark (EJ, LFM, NEZ og B) og den sydlige del af Sverige (Sk og Ha). Angivelserne fra SZ og NWZ i Karsholt & Stadel Nielsen (1998: 34) baserer sig på eksemplarer i Naturhistorisk Museum i Århus. Det drejer sig om 'NWZ: Rørvig, ex.l. 1.vi.1927, *Sarothamnus*, Sønderup' og 'SZ: Rødvig, ex.l. 11.vi.1927, *Sarothamnus*, Sønderup'. Vi har ikke haft lejlighed til at undersøge disse eksemplarer, men finder det sandsynligt, at der er tale om en fejlskrivning, og at dyrene stammer fra samme klækning. Der kendes kun hunner af *parthenogenella*, og klækningsforsøg viste overraskende, at arten er parthenogenetisk, hvilket er første tilfælde af partenogenese i familien *Coleophoridae*.

Coleophora parthenogenella Falck, 2010 placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 34) efter *C. saturatella* Stainton, 1850. (P. Falck)

Coleophora ballotella FR. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 21.-30.vii.2010 (O. Karsholt); B: VB91 Melsted, 1 stk. 13.vii.2010 og WB00 Årdsdale, 1 stk. 18.vii.2010 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Med sine brunlige forvinger med hvid forkant ligner arten (fig. 5) *C. genistae* Stainton, 1857, *C. saturatella* Stainton, 1850, *C. parthenogenella* Falck, 2010 og især *C. niveicostella* Zeller, 1839. Den kan kendes fra disse på, at den i gennemsnit er lidt større, den inderste trediedel til halvdel af følehornene er beklædt med lange lyst brunlige skæl, samt på at den hvide forevingekant er smallere hos *ballotella*; desuden har den en tynd hvid rodstreg, der mangler hos *niveicostella*.

Genitalierne er afbildet af Patzak (1974: 192, 212) og Razowski (1990: 187, 228). Hos hannerne ligner figuren hos sidstnævnte bedst, selv om phallus er afbildet uden cornuti.

Larven laver store runde miner i blade af især *Ballota nigra* (Tandbæger), men også på *Lamium* (Tvetand), *Marrubium* (Kransburre), *Stachys* (Galtetand) og *Teucrium* (Kortlæbe).

Sækken er mørkt gråbrun, temmelig lang, bagtil krum, sammentrykt og med savtakket kant, meget lig sækken af *C. lineolea* (Haworth, 1828), der også har de samme værtsplanter, men *lineolea* mangler krumningen bagtil. Den minerer fra om efteråret og efter overvintringen frem til juni. Flyvetiden er fra slutningen af juni til begyndelsen af august (Fischer von Röslerstamm, 1839: 154-155; Schütze, 1931: 168-169; Patzak, 1974: 250). Førstnævnte beretter, at larven før

Fig. 6. *Blastobasis lacticolella* Rebel, 1940. Han, Danmark, NEZ: Ishøj, 20 mm.

forpupningen anbringer sækken vinkelret på værtsplantens stængel, og når talrige larver anbringer sig på den samme stængel, kommer denne til at ligne stængelen på en tornebusk.

Udbredelsen omfatter Mellem- og Sydeuropa, nordpå til Lithauen. Nærmest Danmark er den fundet ved Szczecin i det nordlige Polen. Den er desuden kendt fra Tyrkiet, Kaukasus og Sibirien (Patzak, 1974: 250; Ivinskis, 2004: 88; Baldizzone *et al.*, 2006: 33; Baldizzone & van der Wolf, 2011).

Coleophora ballotella (Fischer von Röslerstamm, 1839) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 34) efter *C. mayrella* (Hübner, 1813). (P. Falck, O. Karsholt).

Coleophora antennariella HS. NWJ: MH85 Rydhave, 1 stk. 10.v.2002 (P. Szyska).

Coleophora maritimella Newm. LFM: PF46 Hobyskov, 3 stk. 14.-20.vii.2010 (F. Vilhelmsen); B: VB91 Melsted, 1 stk. 14.vii.2010 (P. Falck).

Coleophora borella Ben. NWJ: MH76 Humlum, 2 stk. 14.vii. og 1 stk. 17.vii.2001 (P. Falck).

Coleophora squalorella Zell. B: WB00 Malkværn, 1 stk. 27.vii.2010, WB00 Saltuna, 1 stk. 3.viii.2010 og VA99 Sømærken, 1 stk. 7.viii.2010 (P. Falck).

MOMPHIDAE

Mompha locupletella (D. & S.). F: NG82 Dyrehave, Søby Søgård, 1 stk. 25.vii.2010 (B. K. Stephensen, coll. O. Buhl).

BLASTOBASIDAE

Blastobasis lacticolella Rbl. (*decolorella* auct.). NEZ: UB26 Mosede, 2 stk. 6.-9.vii.2010 (U. Seneca), UB26 Ishøj, i antal 3.vii.-7.ix.2010 (U. Seneca m. fl.). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 6) er meget variabel, men kan kendes på sine gråligtgule forvinger med varierende sorte mærker, på at både for- og bagvinger har afrundet spids, på at bagkroppen har små torne på oversiden, samt på at antennen hos hannen har en indbugtning nær roden. Det sidste er karakteristisk for slægten *Blastobasis*.

Genitalierne afbildes hos Dickson (2002) og Karsholt & Sinev (2004).

Larven er rødbrun, lysere på siden, med brunt hoved og nakkeskjold. Den er polyfag og er fundet på bl.a. mos, tørrede æbler, døde insekter, egegaller, frøstande af *Typha* (Dunhammer) og *Dipsacus fullonum* (Kartebolle) (Dickson, 2002). Arten flyver fra juni til ind i efteråret, sandsynligvis i flere overlappende kuld. Det danske fund er omtalt i detaljer af Seneca & Gregersen (2011).

Fig. 7. *Atremaea lonchoptera* Staudinger, 1871. Han, Holland, 26 mm.

Arten stammer fra Madeira (Karsholt & Sinev, 2004). Herfra blev den indført til Storbritanien i 1946, hvor den blev fejlbestemt som *B. decolorella* (Wollaston, 1858). Den har spredt sig fra London, først langsomt i det sydøstlige England, men i de senere år har *lacticolella* spredt sig kraftigt, og er nu fundet i hele Storbritanien (Dickson, 2002). Den er desuden indført til Holland, hvor den er fundet i antal (Lucas & Kuchlein, 2004) og Sverige (Svensson, 1997: 37-38), hvor den dog ikke er genfundet.

B. lacticolella tilhører en gruppe på ca. 25 *Blastobasis*-arter, hvoraf de fleste er endemiske for Madeira (Karsholt & Sinev, 2004). Flere af disse er (især i de senere år) blevet indslæbt til Europa, hvor de er blevet naturaliserede. Den ret talrige forekomst af *lacticolella* sydvest for København tyder på, at det også er tilfældet for denne art.

B. lacticolella Rebel, 1940 placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 36) som første art i slægten *Blastobasis* Zeller, 1855. (P. Falck, O. Karsholt)

Blastobasis phycidella (Zell.). B: WB00 Grisby, 1 stk. 29.vi.2010 (P. Falck).

COSMOPTERIGIDAE

Cosmopterix scribaiella Zell. LFM: UA39 Mandemarke, 3 stk. 10.-20.vii.2010 (O. Karsholt).

GELECHIIDAE

Chrysoesthia drurella (F.). SJ: MG60 Rømø, Sønderstrand, 1 stk. 22.vi.2010, i opskyl (U. Seneca); B: VA99 Ø. Sømarken, 1 stk. 21.viii.2010 (P. Falck). **Ny for SJ og første fund fra B efter 1959.**

Atremaea lonchoptera Stgr. LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 9.vii.2010 (B. J. K. Nielsen, F. J. Nielsen). **Ny for Danmark.**

Arten (figs 7, 8) adskiller sig fra de fleste danske gelechiider ved at være større (vingefang 20-36 mm – hunnen er størst) og mere bredvinget. Forvingerne er hos hannen lyst hvidliggrå til rødgrå med mørkt bestøvede ribber og tydelige sorte pletter i midten og langs sømmen samt sorte sømpunkter. Hunnen er lyst brunliggrå, og den sorte bestøvning er mindre fremtrædende og indskrænket sig som regel til et enkelt sort punkt. Bagvingerne er brede og hvidlige, og den for gelechiiderne så karakteristiske indskæring af sømmen nær spidsen er kun lige antydnet. Arten kan måske forveksles med *Nothris verbasella* (Denis & Schiffermüller, 1775), der har mindre vingefang (20-23 mm), mere afrundede forvinger og mørkere bagvinger. *A. lonchoptera* kan desuden overfladisk minde om pyralider af underfamilien Schoenobiinae. Fra disse kan den bl.a. kendes på sine opadbøjede palper (fremstående hos Schoenobiinae).

Genitalierne afbildes af Minet (1979) og Elsner *et al.* (1999).

Fig. 8. *Atramaea lonchoptera* Staudinger, 1871. Hun, Bulgarien, 31 mm.

Larven er ubeskrevet, og biologien er i det hele taget dårligt kendt. Arten blev oprindeligt beskrevet på grundlag af to eksemplarer, der var klækket fra tørre stængler af *Typha* (Dunhammer) (Staudinger, 1870-71: 317). Biotopen angives at være bredder af større søer (Elsner *et al.*, 1999: 24). Det danske eksemplar blev fanget på lys.

Udbredelsen strækker sig fra Frankrig og Holland i vest gennem Mellemeuropa til Vestsibirien. På Balkan er den fundet sydpå til Grækenland (Karsholt, 2011). Nærmest os er den fundet meget enkeltvis i det nordlige Polen og Tyskland. Den betragtes overalt som sjælden, om end den synes at være lidt hyppigere ved Donau.

Arten har i en periode været betragtet som hørende til familien Xyloryctidae, der ellers ikke forekommer i Europa, indtil Minet (1979) påviste, at den er en gelechiide.

Atramaea lonchoptera Staudinger, 1871 placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 37) efter *Xystophora pulveratella* (Herrich-Schäffer, 1854). (O. Karsholt, B. J. K. Nielsen)

Monochroa arundinetella (Stt.). LFM: PF88 Virket Lyng, 1 stk. 13.vii.1995 (H. K. Jensen), UA39 Mandemarke, 5 stk. 6.-16.vii. 2010 (O. Karsholt); B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 20.vii.2010 (P. Falck).

Xenolechia aethiops (Humphr. & Westw.). WJ: MG45 Oksby, 1 stk. 30.viii.-3.ix.2009 (F. Vilhelmsen), MG46 Kallesmærsk Hede, i antal 13.-22.v.2010 (P. Falck m. fl.). Tidligere kendt i to eksemplarer.

Gelechia senticetella (Stgr.). NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 28.vii.2010 (F. Vilhelmsen), 1 stk. 6.viii.2010 (P. Falck). **Ny for NEZ.** Tidligere kendt i et eksemplar fra LFM.

Psoricoptera speciosella Teich. NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 6.viii.2009 (P. Szyska).

Chionodes lugubrella (F.). LFM: PF55 Rødbyhavn, 2 stk. 2.vii.2010 (P. Szyska); NWZ: PH40 Yderby Lyng, 1 stk. 8.vii.2010 (E. Andersen). **Ny for NWZ.**

Scrobipalpula tussilaginis Stt. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 21.-30.vii., 1 stk. 7.-14.viii.2010 (O. Karsholt), PF46 Hobyskov, 2 stk. 31.vii.-17.viii.2010 (F. Vilhelmsen).

Nothris verbascella (D. & S.). B: VB80 Arnager, 1 stk. 17.vi.2010 (P. Falck).

Nothris lemniscella (Zell.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 11.viii.2010 (P. Falck).

Dichomeris marginella (F.). SJ: NF38 Gråsten, antal la. 14.v.2010, *Juniperus* (Ene) (P. Falck). **Ny for SJ.**

Pexicopia malvella (Hb.). F: NG84 Stige, 9 stk. 7.-20.vii.2010 (O. Buhl).

ZYGAENIDAE

Zygaena minos (D. & S.). EJ: NH93 Mols Bjerger, 1 stk. 22.vii.2010 (S. Kaaber); F: NG94 Odense, Seden, 1 stk. 14.vii.2010 (B. K. Stephensen, coll. O. Buhl).

Fig. 9. *Aethes rubiginana* (Walsingham, 1903). Han, Danmark, WJ, Ho Klitplantage, 15 mm.

SESIIDAE

Synanthedon tipuliformis (Cl.). NWJ: MH89 Mors, Frøslev, 1 stk. 2.vii. og 15 stk. 15.vii.2010 (E. Brusgaard); MH99 Nykøbing Mors, 1 stk. 2.vii. og 3 stk. 14.vii.2010 (E. Brusgaard); MJ70 Hundborg, 1 stk. 4.vii.2011 (H. N. Christensen); MJ90 Sejerslev, 1 stk. 4.vii.2011 (H. N. Christensen).

Første fund fra NWJ efter 1959.

Bembecia ichneumoniformis (D. & S.). LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 27.vi.2010 (P. Szyska).

COSSIDAE

Phragmataecia castaneae (Hb.). SZ: UB22 Lille Torøje, 1 stk. 25.vi.-1.vii.2010 (B. Martinsen).

TORTRICIDAE

[*Aethes rubiginana* (Wals.)]. WJ: MG55 Ho Klitplantage, 1 stk. 20.ix.-3.x.2009 (B. J. K. Nielsen).
Ny eller indslæbt art for Danmark.

Arten (fig. 9) ligner *A. francillana* (Fabricius, 1794), *A. beatricella* (Walsingham, 1898) og *A. dilucidana* (Stephens, 1852), men adskiller sig ved at forvingerne er mere eller mindre rødligt bestøvede. Genitalierne afbildes af Razowski (1970, 2002) og af Nielsen & Gregersen (2011).

Walsingham (1903: 183-184) beskrev arten på grundlag af tre eksemplarer, han havde klækket fra gamle stængler af *Thapsia* (en slægt af skærmpplanter). Han havde også et eksemplar, som skulle være klækket fra skærmpplanten *Ferula communis*, men han betvivlede denne angivelse. Der foreligger ikke yderligere oplysninger om biologien. Flyvetiden er april til først i juli (Trematerra, 1999). Fangsttidspunktet for det danske eksemplar falder således uden for den kendte flyvetid. OK indsamlede i april 2006 fem eksemplarer på det sydlige Sicilien ved lyslokning og ved hjælp af pandelampe i udkanten af en oversvømmet strandsump. Ved et besøg på lokaliteten i midten af september i 2002 sås arten ikke.

Udbredelsen indskrænker sig til den sydvestlige del af Middelhavsområdet og omfatter Marokko, Algeriet, Gibraltar, Syditalien og Sicilien (Aarvik, 2011). Den er kun kendt i ret få eksemplarer. Arten er desuden for nyligt fundet på Malta (Nielsen & Gregersen, 2011).

Det foreslås, at *A. rubiginana* anbringes på observationslisten for arter, hvis status i Danmark er uafklaret (Buhl *et al.*, 2009: 67). (O. Karsholt)

Cochylidia moguntiana (Rössl.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 13.vii.2010 (P. Falck).

Cochylidia implicitana (Wcke.). NEJ: NJ88 Ålbæk, 1 stk. 16.vii.2010 (K. Sørensen).

Fig. 10. *Celypha woodiana* (Barrett, 1882). Hun, England, 16 mm.

Cochylis roseana (Hw.). LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 19.-27.vii.2010 (K. Larsen); NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 1.viii.2010 (F. Vilhelmsen). **Ny for NEZ.**

Cochylis hybridella (Hb.). B: WB01 Ypnasted, 2 stk. 2.-7.viii.2010 (K. Larsen).

Acleris effractana (Hb.). B: VB80 Arnager, 1 stk. 6.viii.2010 (P. Falck).

Acleris lorquiniana (Dup.). LFM: PF46 Kramnitse, 1 stk. 8.-13.vii.2010 og PF39 Onsevig, 1 stk. 2.xi.2010 (F. Vilhelmsen).

Acleris cristana (D. & S.). F: NG85 Otterup Skov, 2 stk. 19.v.2010 (N. Lykke).

Cnephasia genitalana Pierce & Metc. WJ: MG63 Fanø, 3 stk. 1.-2.viii.2010 (B. Skule, coll. F. Vilhelmsen). **Ny for WJ.**

Clepsis rurinana (L.). B: VB91 Melsted, 1 stk. 7.vii.2010 (P. Falck).

Lozotaeniodes formosana (Geyer). NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 31.vii.2010 (F. Vilhelmsen). 2. danske eksemplarer.

Adoxophyes orana (Fr.). EJ: NH43 Gjærn Bakker, 1 stk. 2.vii.2010 (E. Christensen), PH14 Glatved Strand, 1 stk. 7.-14.vii.2010 (P. E. Jørgensen); NEJ: NJ89 Hulsig, 1 stk. 30.vi.2009 (K. Sørensen).

Endothenia oblongana (Hw.). SJ: MG60 Rømmø, Sønderstrand, 1 stk. 22.vi.2010 (U. Seneca). **Ny for SJ.**

Eudemis profundana (D. & S.). SJ: NF17 Frøslev Plantage, 3 stk. 12.-14.vii.2010 (E. Christensen).

Apotomis infida (Hein.). EJ: PH02 Øer, 24.vi.2010 (S. B. Christensen); NEZ: UB47 Valby, København, 1 stk. 11.vii.2010 (P. Tejlmann).

Apotomis inundana (D. & S.). LFM: UA07 Horreby Lyng, 1 stk. 2.vii.2010 (B. J. K. Nielsen).

Celypha woodiana (Barr.). LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 19.-26.vii.2010 (K. Larsen); B: VA99 Sømarken, 1 stk. 13.vii.2010 (P. Falck), VA99 Vester Sømarken, 1 stk. 15.-16.vii. og 1 stk. 17.-18. vii.2010 (B. J. K. Nielsen), WB00 Årdsdale, 1 stk. 17.vii.2010 (P. Falck), VA99 Raghhammer, 1 stk. 23.vii.2010 (F. Vilhelmsen). **Ny for Danmark.**

Denne meget karakteristiske art (fig. 10) kan næppe forveksles med andre danske arter. Den kan ligne *Apotomis semifasciana* (Haworth, 1811), men *C. woodiana* er rent hvid i forvingens grundfarve.

Genitalierne afbildes bl.a. hos Razowski (2003).

Larven lever minerende i bladene af *Viscum album* (Mistelten). Den overvintrer som ganske lille i minen, og æder videre i foråret, hvor minen bliver en stor blistertine og dermed ganske nem at se. I England foretrækker den mistelten, der vokser på æble og andre planter af rosenfamilien (Parsons & McGill, 2009).

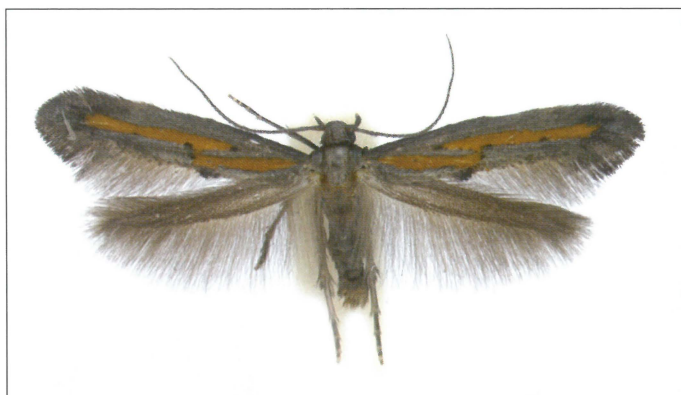

Fig. 11. *Ochromolopis ictella* (Hübner, 1813). Han, Polen, 13 mm.

Arten er vidt udbredt i Mellemeuropa. Den optræder ofte i antal, og der kommer ofte flere eksemplarer til lyset samme aften. Arten følger værtsplantens udbredelse og har også på dennes nordgrænse optrådt i antal. Det gælder både Sydengland og Brandenburg i Nordtyskland. I de sidste 10 år er mistelten tiltaget voldsomt i hyppighed i Nordtyskland.

Celypha woodiana (Barrett, 1872) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 48) efter *C. cespitana* (Hübner, 1817). (P. Falck, K. Larsen, B. J. K. Nielsen, F. Vilhelmsen)

Celypha tiedemanniana (Zell.). SJ: NF17 Frøslev Plantage, 1 stk. 17.vii.2010 (P. E. Jørgensen).

Phiaris dissolutana (Stange). EJ: NH72 Constantinsborg, Århus, 1 stk. 19.-23.vii.2010 (P. E. Jørgensen).

Phiaris metallicana (Hb.). B: WB00 Årdsdale, 4 stk. 3.-21.vii.2010 (P. Falck).

Phiaris turfosana (HS.). B: WA09 Snogebæk, 1 stk. 2.viii.2010 (P. Falck).

Rhopobota ustomaculana (Curt.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 7.viii.2010, WB00 Malkværn, 1 stk. 10.viii.2010 (P. Falck).

Epinotia pusillana (Pey.). F: NG84 Stige, 1 stk. 3.viii.2009 og 2 stk. 20.vii. og 5.viii.2010 (O. Buhl); NEZ: UB47 Vanløse, 2 stk. 4. og 6.viii.2010 (F. Vilhelmsen). Kendt fra LFM med to eksemplarer i 2003 og 2007. **Ny for F og NEZ.**

Zeiraphera rufimitrana (HS.). B: VB91 Melsted, 1 stk. 23.vii.2010 og WB00 Årdsdale, 1 stk. 28.vii.2010 (P. Falck).

Gravitar mata margarotana (Hein.). F: NG84 Stige, 1 stk. 29.iv.2010 (O. Buhl); NWZ: PH40 Yderby Lyng, 1 stk. 29.v.2010 (E. Andersen); NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 23.v.2010 (K. Larsen). Fanges regelmæssigt på B. **Ny for NWZ.**

Clavigesta purdeyi (Durr.). NEJ: Ålbæk, 2 stk 16.viii.-6.ix.2010 (K. Sørensen). **Ny for NEJ.**

Ancylis obtusana (Hw.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 10.-11.vii.2010 (O. Karsholt).

Ancylis paludana (Barr.). LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 18.-24.vii.2010 (F. Vilhelmsen), UA39 Mandemarke, 1 stk. 7.-14.viii.2010 (O. Karsholt); B: WB00 Malkværn, 1 stk. 13.vii.2010 (P. Falck).

Ancylis achatana (D. & S.). NEJ: NJ89 Hulsig, 1 stk. 24.vi.2009 (K. Sørensen).

Cydia lobarzewskii (Now.). LFM: UA06 Ulslev, 4 stk. 10.vii.2010 (B. J. K. Nielsen, F. J. Nielsen), UA39 Mandemarke, 1 stk. 10.-13.vii.2010 (O. Karsholt); B: WB00 Årdsdale, 7 stk. 5. og 8.vii.2010, WB00 Grisby, 3 stk. 8.-27.vii.2010 (P. Falck), VA99 Vester Sømarken, 6 stk. 15.-25.vii.2010 (B. J. K. Nielsen, F. J. Nielsen, N. J. Achmann-Andersen). Alle eksemplarer taget på feromon. Tidligere kendt i ét eksemplar fra LFM, 2009. **Ny for B.**

Fig. 12. *Platyptilia nemoralis* Zeller, 1841. Han, Tyskland, 26 mm.

Cydia amplana (Hb.). WJ: MG45 Boldbjerg, Oksby, 1 stk. 13.-20.viii.2010 (E. Christensen), MG55 Ho Klitplantage, 3 stk. 20.-27.viii.2010 (B. J. K. Nielsen); F: PF18 Vindeby-Lindelse, 1 stk. 16.viii.2010 (J. Trzepak); NWZ: PG27 Røsnæs, 1 stk. 2.viii.2010, PG27 Vollerup Overdrev, 1 stk. 9.-12.viii.2010 (U. Seneca); NEZ: UC41 Rusland, 2 stk. 5.viii.2010 (B. J. K. Nielsen), UC32 Gilbjerg Hoved, 1 stk. 15.-20.viii.2010 (F. Vilhelmsen). **Ny for NWZ.**

CHOREUTIDAE

Choreutis pariana (Cl.). B: WB00 Grisby, 1 stk. 19.vii.2010, WB00 Årdsdale, 4 stk. 21.vii.-7.viii. og 1 stk. 8.x.2010, VB80 Robbedale, 1 stk. 1.viii.2010 (P. Falck).

EPERMENIOIDEA

Ochromolopis ictella (Hb.). LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 11.vii.2010 (K. Larsen). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 11) er let at kende og kan ikke forveksles med andre danske arter. Bundfarven er koksgrå, og den har to orange længdestriber i forlængelse af hinanden, der deler vingen. Den har et lille sort diskalpunkt. Der er ringe variation. Vingefanget er 11-13 mm.

Han- og hungenitalier er afbildet i Falkovitsh (1990).

Larven er grøn med en mørk dorsallinje og mange grålige punkter. Hovedet er brunligt med sorte punkter, og nakkeskjoldet er delt på midten af en grønlig linje. Larven lever i maj, hvor den spinder skudspidserne af værtsplanten sammen. Den forpupper sig i den sammenspundne skudspids. Arten er monofag på slægten *Thesium* (Nålebæger). Oftest nævnes *Thesium montanum*, (Stainton, 1870). Arten Hørbladet Nålebæger (*Thesium ebracteatum*) blev først fundet i Danmark i 1796 og sidst i 1960 på Sjælland. Den bedømmes som forsvundet fra Danmark. Den findes dog hyppigt i Sydsverige, Baltikum, Central- og Østeuropa (Wind, 2010).

Imago flyver juni og juli. Den kan ketsjes over værtsplanten og kommer nemt til lys.

O. ictella er udbredt med værtsplanten og findes i hele Mellem- og Sydeuropa samt Estland og Finland. Desuden er den kendt fra Nordafrika, Tyrkiet, Kaukasus og Iran (Falkovitsh, 1990), men fra disse områder kan arten være sammenblandet med lignende arter.

Ochromolopis ictella (Hübner, 1813) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998) efter *Epermenia profugella* (Stainton, 1856). (K. Larsen)

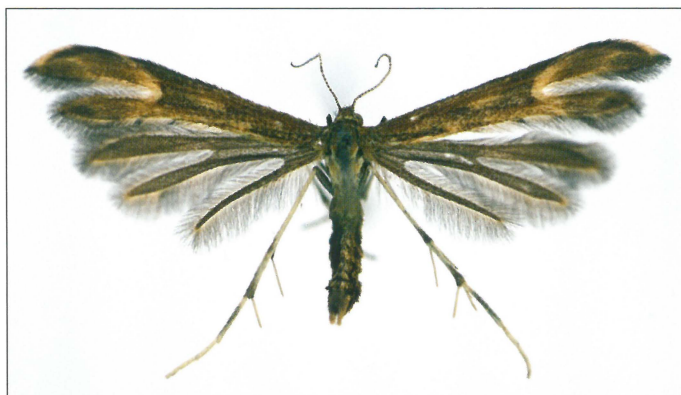

Fig. 13. *Marasmarcha lunaedactyla* (Haworth, 1811). Han, Sverige, 22 mm.

PTEROPHORIDAE

Platyptilia farfarellus Zell. LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 21.vii.2010 (K. Larsen), 1 stk. 23.ix.2010 (K. Gregersen); B: WB00 Svaneke, 1 stk. 26.vii.-3.viii.1984 (K. Larsen).

Platyptilia nemoralis Zell. LFM: UA17 Korselitse Østerskov, 1 stk. 8.-20.ix.1996, UA17 Hesnæs, 1 stk. 2.viii.2003 (K. Larsen). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 12) er den største danske *Platyptilia* med et vingefang på 26-32 mm, men kan forveksles med store og gullige eksemplarer af anden generation af *P. gonodactyla*. *P. nemoralis* er mere ensfarvet okkergullig i bundfarven med en stor mørk kantplet, der udadtil er afgrænset i en skarp vinkel. Den yderste del af forvingen er bredere og mere afrundet. Den sorte skæltand på sidste bagvingeflig er stor og sort.

Han- og hungenitalier er afbildet i Gielis (1996).

Larven lever i de nye skud af forskellige arter *Senecio* (Brandbæger). Der kan være flere larver i samme skud, som svulmer op; ekskrementerne fjernes gennem et lille hul i stænglen. Forpupning sker i stænglen (Gielis, 1996). Imago flyver fra slutningen af juli til midten af september. Den kommer villigt til lys.

Den er udbredt i Mellemeuropa samt kendt fra Estland og Finland; nærmest er arten fundet i Holland, Tyskland og Polen. I Rusland er arten kendt fra 11 distrikter til og med Primorsky Krai mod øst, (Bigot & Picard, 1996; Ustyuzhanin & Kovtunovich, 2008).

Platyptilia nemoralis Zeller, 1841 placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998) efter *P. calodactyla* (D.&S.). (K. Larsen)

Marasmarcha lunaedactyla (Hw.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 14.vii.2010 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 13) er let genkendelig, og selv på slidte eksemplarer er den karakteristiske halvmåne-lignende tegning ved basis af forvingefligen tydelig.

Genitalierne er afbildet hos Buszko (1979) og Gielis (1996).

Larven lever i juni på blomster og skud af *Ononis* (Krageklo); den foretrækker varme tørre steder. Flyvetiden er fra sidst i juni til ind i august.

M. lunaedactyla er udbredt i det meste af Europa; i vore nærmeste omgivelser er den fundet i det sydlige England, Holland, Tyskland, Polen, Sverige (Øland og Gotland) samt i den sydlige del af Finland (Gielis, 2011).

Det danske eksemplar er taget i lysfælde, men oftest ses arten flyve om værtsplanten i skumringen.

Marasmarcha lunaedactyla (Haworth, 1811) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 54) efter *Cnaemidophorus rhododactyla* (Denis & Schiffermüller, 1775). (P. Falck)

Capperia trichodactyla (D. & S.). B: VB80 Arnager, 1 stk. 28.vii.2010 (P. Falck).

Fig. 14. *Crombrugghia tristis* (Zeller, 1841). Han, Polen, 15 mm.

Buckleria paludum (Zell.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 15.-20.vii.2010 (O. Karsholt).

Crombrugghia tristis (Zell.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 17.vii.2010 og WB00 Årdsale, 1 stk. 17.vii.2010 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 14) er meget vanskelige at kende. *C. tristis* kendes især på, at den er mindre med et vingefang på 14-16 mm, og at forvingerne er rødbrune, mens den lignende *C. distans* (Zeller, 1847) er større og i første kuld har gråbrune og i andet kuld gulligrøde forvinger.

Genitalierne afbildes hos Buszko (1979), Sutter (1991) og Gielis (1996). Hos hannerne er der meget små forskelle, og de forsvinder ofte i den individuelle variation; derimod findes gode forskelle hos hunnerne, især på størrelsen af antrum, der er væsentlig mindre hos *tristis*.

Der har i Norden været en del diskussion om, hvilken af de to arter, der er udbredt i Danmark og Skandinavien (Mutanen et al., 2008). Læser man Zellers (1841, 1847) originalbeskrivelser af de to arter, er der imidlertid ikke tvivl om, at den gammelkendte, store og lyse art er *distans*.

Larven lever på bladene, ofte i selve rosetten, af *Hieracium* sp. (Høgeurt), hvor den også forpupper sig (Gielis, 1996). Sommerfuglen flyver i juni og igen i juli-august. Den foretrækker åbne lokaliteter i birke- og fyrreskove samt heder og lignende (Gielis, 1996).

Arten er udbredt i Syd- og Mellemeuropa; nærmest er den fundet i Tyskland, Litauen samt i Polen, hvor den er vidt udbredt og findes helt op til Østersøkysten.

De danske eksemplarer er begge taget i lysfælder i en periode med stor trækaktivitet.

Crombrugghia tristis (Zeller, 1841) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 54) efter *C. distans* (Zeller, 1847). (P. Falck)

Hellinsia distinctus (HS.). B: WB00 Årdsale, 1 stk. 15.vii.2010 og WB00 Malkværn, 1 stk. 10.viii.2010 (P. Falck).

Emmelina argoteles (Meyr.). B: WB00 Årdsale, 1 stk. 18.viii.2010 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 15) ligner i høj grad *Emmelina monodactyla* (Linnaeus, 1758), og en sikker bestemmelse kræver undersøgelse af genitalierne. *E. argoteles* har et vingefang på 17-23 mm (Gielis, 1996); det danske og de engelske eksemplarer har et vingefang på 17-18 mm, altså kun på størrelse med meget små eksemplarer af *monodactyla*, hvilket kan være en hjælp ved bestemmelsen.

E. argoteles ligner også *monodactyla* i genitalierne, men især hos hannen er der gode forskelle, idet strukturerne på valverne ser ud, som der er "dobbeltvalver". Hos hunnerne af begge arter findes en lille torn i ostium, men hos *argoteles* er der kraftigere sklerotisering omkring denne torn. Genitalierne er vist hos Gielis (1996); disse er dog afbildet noget misvisende. Fotos af begge køns genitalier kan ses på internetsiden www.dissectiongroup.co.uk.

Larven lever på bladene af *Calystegia sepium* (Gærdesnerle) og er i England fundet fra juni til ind i august, sandsynligvis i to kuld; også larven ligner larven af *monodactyla*. Flyvetiden er juni og fra august og igen i april efter overvintring (Gielis, 1996).

Arten forekommer i Mellemeuropa: Slovakiet, Tyskland, Frankrig, inkl. Korsika, Italien,

Fig. 15. *Emmelina argoteles* (Meyrick, 1922). Hun, Italien, 20 mm.

Schweiz, Østrig, Ungarn, Bulgarien og England (Gielis, 2011) samt i Kina og Japan. I England blev *argoteles* først fundet i Wicken Fen i Cambridgeshire i 2005, og allerede senere samme år blev der fundet larver på lokaliteten.

Emmelina argoteles (Meyrick, 1922) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 54) efter *E. monodactyla* (Linnaeus, 1758). (P. Falck)

Merrifieldia tridactyla (L.). B: VB91 Melsted, 1 stk. 27.vii.2010 (P. Falck). **Ny for B.**

Arten er forsvundet fra de fleste af sine tidligere kendte lokaliteter.

PYRALIDAE

Pyrallis regalis D. & S. B: WB00 Svenskehaven, 1 stk. 15.vii.2010 (U. Seneca), WA09 Dueodde, 2 stk. 18.vii. og 19.vii.2010 (B. J. K. Nielsen).

Ortholepis vacciniella (Lien. & Zell.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 3.vii.2010 (P. Falck, J. Møller).

Sciota rhenella (Zinck.). B: VA99 Vester Sømarken, 1 stk. 15.-16.vii.2010 (B. J. K. Nielsen).

Sciota hostilis (Stph.). F: NG95 Enebærrodde, antal la. 24.viii.2009, *Populus tremula* (Bævreasp) (N. Lykke).

Sciota adelphella (FR.). F: NG84 Stige, 1 stk. 11.vii.2010 (O. Buhl); NWZ: PH40 Yderby Lyng, 1 stk. 9.vii.2010 (E. Andersen). Arten er efter at have været sjælden en del år nu blevet mere almindelig.

Selagia argyrella (D. & S.). B: VA99 Vester Sømarken, 1 stk. 17.-18.vii. og 1 stk. 21.-22.vii.2010 (B. J. K. Nielsen), WB00 Paradisbakkerne, 1 stk. 20.vii.2010, WA09 Snogebæk, 1 stk. 21.vii.2010, WB00 Årdsdale, 1 stk. 21.vii.2010, WB00 Grisby, 1 stk. 23.vii.2010, WB00 Malkværn, 1 stk. 24.vii.2010 og VB80 Arnager, 1 stk. 25.vii.2010 (P. Falck, J. Møller).

Selagia spadicella (Hb.). LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 11.-17.viii.2010 (F. Vilhelmsen).

Etiella zinckenella (Tr.). NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 6.viii.2010 (P. Falck). Arten er desuden fanget i flere eksemplarer i LFM og B.

Oncocera facella (Zell.). LFM: PF95 Birkemose, 1 stk. 23.vi.-7.vii.2010, PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 11.vii.2010 (K. Larsen), PF95 Bøtø Plantage, 1 stk. 14.vii.2010 (P. Szyska), PF46 Hobyskov, 1 stk. 21.-26.vii.2010 (F. Vilhelmsen).

Conobathra tumidana (D. & S.). F: PF06 Gulstav, 1 stk. 9.viii.2010 (J. Trzeczacz). **Ny for F.**

Assara terebrella (Zinck.). SJ: NF17 Frøslev Plantage, 1 stk. 16.vii.2010 (E. Christensen). **Ny for SJ.**

Euzophera bigella (Zell.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 31.vii.2009 (P. Falck)

Fig. 16. *Phycitodes lacteella* (Rotschild, 1915). Hun, Spanien, 17 mm.

Ancylosis oblitella (Zell.). LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 3.-25.ix.2009 (E. Vesterhede); B: VB80 Arnager, 1 stk. 24.v.2010 (P. Falck, J. Møller).

Homoeosoma sinuella (F.). WJ: MG55 Ho Klitplantage, 1 stk. 20.-27.viii.2010 (B. J. K. Nielsen).

Homoeosoma nebulella (D. & S.). NEZ: UC32 Nakkehoved Fyr, 1 stk. 7.-19.ix.2010 (B. J. K. Nielsen).

Phycitodes lacteella (Rotsch.). B: VB91 Melsted, 1 stk. 13.ix.2010 (P. Falck, J. Møller). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 16) ligner både *P. saxicola* (Vaughan, 1870) og *P. albatella* (Ragonot, 1887) og kendes lettest på de cremehvide forvinger og hoved. Da *lacteella* har varierende grad af rødbrune skæl især langs randen kan den også ligne *P. maritima* (Tengström, 1848), der dog normalt er større og har finere tegning på forvingen.

Genitalier afbildes hos Slamka (1995) og hos Sinev (1997). Hannen kendes bedst på, at phallus har én stor cornutus, der har form som en tornet plade, mens hunnen ligner en mellemting mellem *saxicola* og *albatella*.

Biologien er dårlig kendt, men larven formodes at leve på forskellige kurvblomstrede (Asteraceae) (Slamka, 1995). Flyvetiden er juli-august, mens den oftest ses på træ i september, hvilket sikkert hænger sammen med, at den har flere generationer længere sydpå.

P. lacteella er vidt udbredt i Sydeuropa, Nordafrika og længere mod øst til Tyrkiet og Centralasien; i Mellemeuropa er arten sjældnere; nærmest er den fundet i Tyskland, Sverige (1 stk. 18.ix.2001 og 3 stk. 10.-13.ix.2010) (Svensson, 2011) og det sydlige Finland (1 stk. 15.ix.1998 og ca. 50 stk. i efteråret 2001).

Det danske eksemplar er taget i lysfælde og er uden tvivl et migrerende eksemplar.

Phycitodes lacteella (Rotschild, 1915) placeres i det danske katalog (Karsholt & Stadel Nielsen, 1998: 57) efter *P. binaevella* (Hübner, 1813). (P. Falck)

Agriphila latistria (Hw.). NEJ: NJ88 Ålbæk, 1 stk. 31.vii.2009 (K. Sørensen).

Pediasia luteella (D. & S.). LFM: UA39 Mandemærke, 1 stk. 9.vii.2010 (O. Karsholt). **Ny for LFM.** Tidligere kendt i to eksemplarer fra B, 2004.

Cynaeda dentalis (D. & S.). LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 7.-12.viii.2010 (K. Larsen).

Ecpyrrhorhoe rubiginalis (Hb.). B: WB01 Listed, 1 stk. 23.-28.vii.2010 (B. J. K. Nielsen). Tidligere kendt i ét eksemplar fra B, 2009.

Duponchelia fovealis Zell. B: VB91 Melsted, 1 stk. 22.vii.2010 (P. Falck, J. Møller).

[*Leucinodes orbonalis* (Gn.)] NEZ: UB56 Kastrup, 2 la., 3.iii.2010, *Solanum melongena* (Aubergine) fra Thailand (C. Mikkelsen, coll. Plantedirektoratet og ZMUC).

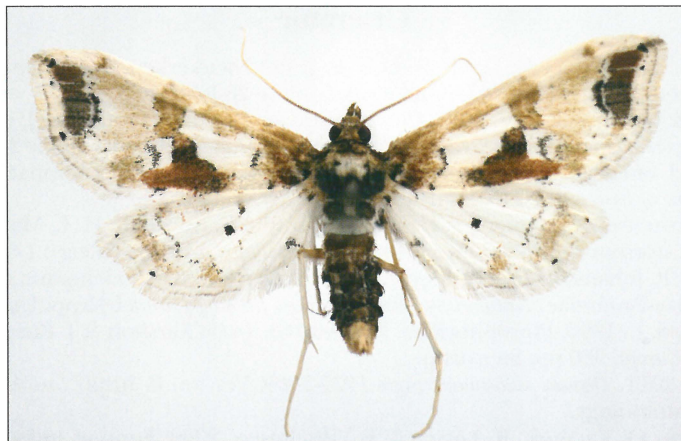

Fig. 17. *Leucinodes orbonalis* (Guenée, 1854). Hun, Danmark, NEZ, Kastrup, indslæbt fra Thailand, 24 mm.

Arten (fig. 17) er meget karakteristisk, og selv om den kan have en vis overfladisk lighed med medlemmer af underfamilien Acentropiinae, bør den ikke kunne forveksles med nogen dansk sommerfugl.

Genitalierne vil blive afbildet af Mally & Nuss (in prep.).

Larven lever i frugterne af forskellige planter af natskyggefamilien, især *Solanum melongena* (Aubergine/Ægplante). Forpupningen foregår i et spind ved jordoverfladen (EPPO, 2010).

L. orbonalis er udbredt i tropiske og subtropiske områder i Afrika og Asien. Den bliver jævnligt indslæbt til Europa med auberginer. I perioden 2004-2008 blev den således fundet mere end 120 gange i Europa (EPPO, 2010). I Mellem- og Sydamerika findes en meget lignende art, *Neoleucinodes elegantalis* (Guenée, 1854), der for nyligt er fundet et par gange i Holland (van der Straten, in litt.).

Leucinodes orbonalis (Guenée, 1854) hører til triben Spilomelini i underfamilien Pyraustinae. (O. Karsholt)

Listen for 2010 er udarbejdet på grundlag af indberetninger fra Erik Andersen, Allerød; K. Bech, Ølsted; E. Christensen, Århus C; S. B. Christensen, Åbyhøj; K. Gregersen, Sorø; P. E. Jørgensen, Århus C; N. Lykke, Otterup; B. J. K. Nielsen, Helsingør; E. Palm, Føllenslev; U. Seneca, Kalundborg; B. K. Stephensen, Odense; P. Szyska, Gedesby pr. Gedser; K. Sørensen, Ålbæk; P. Tejlmann, Valby; J. Trzepacz, Lindelse; E. Vesterhede, Kastrup – samt forfatternes egne fund.

Vi har desuden medtaget fund gjort af N. J. Aachmann-Andersen, København N; E. Brusgaard, Nykøbing Mors, H. N. Christensen, Thisted; S. Kaaber, Århus V; B. Martinsen, St. Torøje; J. Møller, Åkirkeby; F. J. Nielsen, Kokkedal; B. Skule, Veksø og J. Vork, Blåvand.

B. J. K. Nielsen og P. Szyska har venligst medvirket ved udarbejdelsen af kommentarerne. Vi takker desuden E. van Nieukerken, Netherlands Centre for Biodiversity Naturalis, Leiden, Holland; H. Roweck, Christian-Albrechts-University of Kiel, Tyskland; C. Scheel, Plantedirektoratet, Lyngby; M. van der Straaten, Plant Protection Service, Wageningen, Holland; P. Trematerra, Università degli Studi del Molise, Campobasso, Italien og P. Triberti, Verona, Italien for oplysninger og anden hjælp ved udarbejdelsen af listen.

Artiklens fotografier er taget af M. Dahmen, Christian-Albrechts-University of Kiel, Tyskland (figs 7-8); Keld Gregersen, Sorø (figs 1-3, 5-6, 9-11) og L. H. Hansen, ZMUC (figs 12-17), som alle takkes for deres hjælp. Fig. 4 er fotograferet af P. Falck.

Vi bringer en tak til alle, der har medvirket til, at denne liste kan give et så fyldestgørende billede som muligt af småsommerfugle-sæsonen 2010.

Litteratur

- Aarvik, L., 2011. Tortricidae. In: Karsholt, O. & E. J. van Nieuwerkerken (eds): *Lepidoptera. Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> [online 28 January 2011].
- Baldizzone, G. & H. van der Wolf, 2011. Coleophoridae. In: O. Karsholt. & E. J. van Nieuwerkerken (eds): *Lepidoptera. Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> (online 28 January 2011).
- Baldizzone, G., H. van der Wolf & J.-F. Landry, 2006. Coleophoridae, Coleophorinae (Lepidoptera). *World Catalogue of Insects* 8: 1-215. Stenstrup.
- Bech, K., E. Christensen, M. Fibiger, F. Helsing, L. Jensen, K. Knudsen, H. E. Møller & P. Szyska, 2011. Fund af storsommerfugle i Danmark 2010. *Lepidoptera* 10(1) (Tillæg): 1-60.
- Bengtsson, B. Å., R. Johansson & G. Palmqvist, 2008. Fjärilar: Käkmaler–säckspinnare. Lepidoptera: Micropterigidae-Psychidae. *Nationalnyckeln til Sveriges flora og fauna*. 646 pp. Uppsala.
- Bigot, L. & Picard, J., 1996. Pterophoridae. Pp. 160-165. In O. Karsholt & J. Razowski (eds). *The Lepidoptera of Europe*. 380 pp. Stenstrup.
- Buhl, O. (ed.), 2011. *Danske småsommerfugle 1927-2009*. Version 6. <http://zoologi.snm.ku.dk/Forskning/Entomology/>
- Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 2009. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2008 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 77: 65-81.
- Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 2010. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2009 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 78: 101-116.
- Buszko, J., 1979. Przeglądki – Thyrididae, Piórolotki – Pterophoridae. *Klucze do oznaczania owadów polski* 27 (43-44): 1-140.
- Dickson, R. J., 2002. Blastobasidae. Pp. 196-203. In: A. M. Emmet & J. R. Langmaid (eds): *The moths and butterflies of Great Britain and Ireland* 4(1): 1-326. Colchester, Essex.
- Elsner, G., P. Huemer, P. & Z. Tokár, 1999. *Die Palpenmotten (Lepidoptera, Gelechiidae) Mitteleuropas*. 208 pp. Bratislava.
- EPPO, 2010. *Leucinodes orbonalis* (Lepidoptera: Pyralidae) Eggplant fruit borer. http://www.eppo.org/QUARANTINE/Alert_List/insects/leucinodes_orbonalis.htm [visited 14.4.2011].
- Falck, P. 2010. First case of partenogenesis in the *Coleophoridae*: *Coleophora parthenogenella* n. sp. (Lepidoptera: *Coleophoridae*), from Denmark and Sweden. *Entomologiske Meddelelser* 78: 163-168.
- Falkovitsh, M. I., 1990. Family Epermeniidae. Pp. 567-583. In: G. S. Medvedev (ed.) *Keys to the Insects of the European Part of the USSR* 4(2): 1-1092. Leiden.
- Fischer von Röslerstamm, J. E., 1834-1843. *Abbildungen zur Berichtigung und Ergänzung der Schmetterlingskunde, besonders der Microlepidopterologie als Supplement zu Treitschke's und Hübner's europäischen Schmetterlingen mit erläuterndem Text*. 304 pp, 100 pls. Leipzig.
- Fredriksen, S., F. N. Rasmussen & O. Seberg (eds), 2006. *Dansk Flora*. 701 pp. København.
- Gielis, C., 1996. *Microlepidoptera of Europe*. Vol. 1. Pterophoridae. 222 pp. Stenstrup.
- Gielis, C., 2011. Pterophoridae. In: Karsholt, O. & E. J. van Nieuwerkerken (eds): *Lepidoptera. Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> [online 28 January 2011].
- Ivinskis, P., 2004. *Lepidoptera of Lithuania. Annotated catalogue/Lietuvos drugiai (Lepidoptera) Katalogas*. 379 pp. Vilnius.
- Johansson, R., E. S. Nielsen, E. J. van Nieuwerkerken & B. Gustavsson, 1990. The Nepticulidae and Opotegidae (Lepidoptera) of North West Europe. *Fauna entomologica scandinavica* 23: 1-739. London, New York, København, Köln.
- Karsholt, O. & J. Razowski (eds), 1996. *The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist*. 380 pp. Stenstrup.
- Karsholt, O., 2011. Gelechiidae. In: O. Karsholt & E. J. van Nieuwerkerken (eds): *Lepidoptera. Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> [online 28 January 2011].
- Karsholt, O. & E. J. van Nieuwerkerken (eds), 2011: *Lepidoptera. Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> [online 28 January 2011].
- Karsholt, O. & S. Yu. Sinev, 2004. Contribution to the Lepidoptera fauna of the Madeira Islands. Part 4. Blastobasidae. *Beiträge zur Entomologie* 54: 387-463.
- Karsholt, O. & P. Stadel Nielsen, 1998. *Revideret katalog over de danske Sommerfugle*. 144 pp. København.
- Kort & Matrikelstyrelsen, 2001. *Danmark 1:100.000. Topografisk Atlas*. 5. udg. 224 pp. København.
- Laštůvka, A. & Z. Laštůvka, 1997. *Nepticulidae Mitteleuropas*. Ein illustrierter Begleiter (Lepidoptera). 230 pp. Brno.

- Lucas, J. A. W. & J. H. Kuchlein, 2004. *Blastobasis decolorella*, nieuw voor Nederland (Lepidoptera: Blastobasidae). *Tinea, Nederland* 1: 24-26.
- Mally, R. & M. Nuss (in prep.). Pyraustinae & Spilomelinae. In: P. Huemer, O. Karsholt & M. Nuss (eds): *Microlepidoptera of Europe* 7.
- Minet, J., 1979. *Atramaea* Staudinger, un genre à classer parmi les Gelechiidae (Lep. Gelechioidea). *Bulletin dela Société entomologique de France* 84: 121-126.
- Mutanen, M., T. Mutanen, J. Kullberg, J-P. Kaitila, E. M. Laasonen & K. Nupponen, 2008. Pikku-perhoshavainnot 2006-2007. *Baptria* 33: 117-130.
- Nieukerken, E. van, 2011. Nepticulidae. In: Karsholt, O. & E. J. van Nieukerken (eds): Lepidoptera. *Fauna Europaea* version 2.4, <http://www.faunaeur.org> [online 28 January 2011].
- Nieukerken, E. J. van, L. Kaila, I. J. Kitching, N. P. Kristensen, D. C. Lees, J. Minet, C. Mitter, M. Mutanen, J. C. Regier, T. J. Simonsen, N. Wahlberg, S.-H. Yen, R. Zahir, D. Adamski, J. Baixeras, D. Bartsch, B. Å. Bengtsson, J. W. Brown, S. R. Bucheli, D. R. Davis, J. De Prins, W. De Prins, M. E. Epstein, P. Gentili-Poole, C. Gielis, P. Hättenschwiler, A. Hausmann, J. D. Holloway, A. Kallies, O. Karsholt, A. Kawahara, S. J. C. Koster, M. Kozlov, J. D. Lafontaine, G. Lamas, J.-F. Landry, S. Lee, M. Nuss, K. T. Park, C. Penz, J. Rota, B. C. Schmidt, A. Schintlmeister, J. C. Sohn, M. A. Solis, G. M. Tarmann, A. D. Warren, S. Weller, R. V. Yakovlev, V. V. Zolotuhin & A. Zwick, 2011. Order Lepidoptera Linnaeus, 1758. In: Zhang, Z.-Q. (Ed.), Animal biodiversity: An outline of higher-level classification and survey of taxonomic richness. *Zootaxa* in press.
- Nielsen, B. J. K. & K. Gregersen, 2011. *Aethes rubiginana* (Walsingham, 1903) fundet i Danmark, med omtale af de øvrige arter i "A. francillana-gruppen" i Nordvest-Europa (Tortricidae). *Lepidoptera* (N. S.) 10: 16-22.
- Parsons, M. & J. McGill, 2009. Surveying for *Celypha woodiana* (Barrett) (Lep.: Tortricidae) *Entomologist's Record and Journal of Variation* 121: 59-62.
- Patzak, H., 1974. Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Lepidoptera – Coleophoridae. *Beiträge zur Entomologie* 24: 153-278, 2 pls.
- Razowski, J., 1970. Cochylidae. In: H. G. Amsel, F. Gregor & H. Reisser (eds): *Microlepidoptera Palaearctica* 3(1): i-xiv, 1-528, 3(2): 161 pls. Wien.
- Razowski, J., 1990. Motyle (Lepidoptera) Polski. Część 16 – Coleophoridae. *Monografie Fauny Polski* 18: 1-260, 1 pl. Warszawa & Kraków.
- Razowski, J., 2002. Tortricinae and Chlidanotinae. *Tortricidae (Lepidoptera) of Europe* 1: 1-247. Bratislava.
- Razowski, J., 2003. Olethreutinae. *Tortricidae (Lepidoptera) of Europe* 2: 1-301. Bratislava.
- Schütze, K. T. 1931. *Die Biologie der Kleinschmetterlinge unter besonderer Berücksichtigung ihrer Nahrungspflanzen und Erscheinungszeiten*. 235 pp. Frankfurt a. M.
- Seneca, U. & K. Gregersen, 2011. *Blastobasis lacticolella* Rebel 1940 (*Blastobasis decolorella* Wollaston, 1858, auctorum) ny for Danmark. *Lepidoptera* (N. S.) 10: 23-24.
- Sinev, S. Yu., 1997. Phycitidae. Pp. 338-460. In: G. S. Medvedev (eds): *Keys to the Insects of the European Part of the USSR* 4(3): 1-690. Leningrad.
- Slamka, F., 1995. *Die Zünslerfalter (Pyraloidea) Mitteleuropas*. 112 pp., Bratislava.
- Stainton, H. T., 1870. *The Natural History of the Tineina*. Vol. 12. 259 pp, 8 pls. London, Paris, Berlin.
- Staudinger, O., 1870-71. Beschreibung neuer Lepidopteren des europäischen Faunengebiets. *Berliner entomologische Zeitschrift* 14: 97-132, 193-208 (1870); 273-330 (1871).
- Sutter, R., 1991. Pterophoridae. Beiträge zur Insektenfauna der DDR. *Beiträge zur Entomologie* 41: 27-121.
- Svensson, I., 1997. Anmärkningsvärda fund av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1996. *Entomologisk Tidskrift* 118: 29-41.
- Svensson, I., 2011. Anmärkningsvärda fund av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 2010. *Entomologisk Tidskrift* 132: 55-68.
- Trematerra, P., 1999. Two new tortricids for the European fauna, *Aethes rubiginana* (Walsingham, 1903) and *Osthelderiella amardiana* Obratsov, 1961, found in Italy (Lepidoptera Tortricidae). *Bollettino di Zoologia Agraria e di Bachicoltura* (Ser. 2) 31: 87-91.
- Walsingham, T. de Grey, 1903. Spanish and Moorish Micro-Lepidoptera. *The Entomologist's monthly Magazine* 39: 179-187, 209-214, 262-268, 292-293.
- Ustyuzhanin, P. Y. & Kovtunovich, V. N., 2008. Pterophoridae. Pp. 151-155. In S. Yu Sinev (ed.). *Catalogue of the Lepidoptera of Russia*. 425 pp. St. Petersburg.

- Wind, P., 2010. Hørbladet nålebæger *Thesium ebracteatum* Hayne. *Den danske Rødliste*. http://thor.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/projekter/redlist/data.asp?ID=10034&gruppeID=67 [visited April 2011].
- Zeller, P. C., 1841. Vorläufer einer vollständigen Naturgeschichte den Pterophoriden, einer Nachtfalterfamilie. *Isis, Leipzig* 10: 756-794, 827-891, pl. 4.
- Zeller, P. C., 1847. Bemerkungen über die aus einer Reise nach Italien und Sicilien beobachteten Schmetterlingsarten. *Isis, Leipzig* 1847: 121-159, 213-233, 284-308, 401-457, 481-522, 561-594, 641-673, 721-771, 801-859, 881-914.